

**Oświadczenie złożone
przez senatora Jana Olecha
oraz senator Grażynę Sztark
na 46. posiedzeniu Senatu
w dniu 17 grudnia 2009 r.**

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska

Szanowny Panie Premierze!

Wnosimy o rozważenie odwołania pana Józefa Chodarczewicza z funkcji prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie z uwagi na rażące naruszenie obowiązujących przepisów prawa podczas wykonywania obowiązków. Poniżej wskazujemy działania prezesa, które nie tylko rażąco naruszają przepisy prawa, ale mają także cechy przekroczenia kompetencji wynikających z pełnionej funkcji.

1. W zakresie pracy nieetatowego członka kolegium

Od dnia 1 czerwca 2009 r. nieetatowy członek kolegium Krystyna Goździk podjęła prowadzenie własnego biura notarialnego w Szczecinie. Z tym dniem prezes izby wyraził zgodę na niewypełnianie obowiązków nieetatowego członka przez panią Krystynę Goździk. Jednostki samorządu terytorialnego nadzorowane przez panią Krystynę Goździk przydzielił innym członkom kolegium. Członkowie kolegium zwracali się do pana prezesa o wyjaśnienie sytuacji prawnej pani Goździk. Do dnia dzisiejszego nie otrzymali w przedmiotowej sprawie wiążącej odpowiedzi.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o RIO prezes izby występuje do prezesa Rady Ministrów z wnioskami o powołanie i o odwołanie zastępcy prezesa oraz o powołanie, odwołanie lub zmianę charakteru zatrudnienia członka kolegium. W świetle obowiązujących przepisów jedynie prezes Rady Ministrów podejmuje każdą decyzję dotyczącą nieetatowego członka kolegium, ponieważ prezes izby nie jest jego pracodawcą. Zawieszając nieetatowego członka kolegium od 1 czerwca 2009 r. do dnia dzisiejszego z uwagi na prowadzenie przez tego członka kancelarii notarialnej od dnia 1 czerwca 2009 r., prezes izby przekroczył swoje kompetencje. Pani Krystyna Goździk uchyla się od wykonywania obowiązków członka kolegium, co stanowi przesłankę do jej odwołania.

2. W zakresie ustalenia wynagrodzeń członków kolegium

W Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Szczecinie jest nieprawidłowa interpretacja przepisów ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych i rozporządzenia Rady Ministrów z 20 lutego 2004 r. w sprawie wielokrotności kwoty bazowej, zasad wynagradzania pracowników regionalnych izb obrachunkowych, wymaganych kwalifikacji oraz zasad ustalania ryczałtu, diet i zwrotów kosztów podróży pozaetatowych członków kolegiów izb (DzU nr 85 poz. 428 ze zmianami)

Rzecz dotyczy art. 26 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych oraz §3 cytowanego rozporządzenia. Ustawa wskazuje, że wynagrodzenie zasadnicze prezesa izby, jego zastępców i etatowych członków kolegium stanowi wielokrotność kwoty bazowej (wysokość tej kwoty ustalają odrębne ustawy). Jednocześnie ustawa mówi, że wysokość wynagrodzenia „różnicowana jest ze względu na staż i pełnioną funkcję oraz liczbę jednostek nadzorowanych przez daną regionalną izbę obrachunkową”. Zgodnie z §3 wspomnianego rozporządzenia wielokrotność kwoty bazowej dla ustalenia wynagrodzenia pokazuje tabela stanowiąca załącznik do rozporządzenia. Z tabeli wynika, że wynagrodzenie zasadnicze może się mieścić w określonych „widełkach”. Spór sprowadza się do ustalenia odpowiedzi na pytanie, czy te „widełki” oznaczają, iż w jednej izbie obrachunkowej każdy członek kolegium może otrzymywać różne wynagrodzenie, w zależności od uznania przyznającego to wynagrodzenie prezesa, czy też tabela ta zróżnicowała stawki wynagrodzenia, ale dla poszczególnych izb obrachunkowych, a w ramach izby każdy członek kolegium otrzymywać powinien takie samo wynagrodzenie zasadnicze wybrane dla izby.

Tabela zawarta w rozporządzeniu wskazuje stawki wynagrodzeń, które można przyznać w poszczególnych izbach, w związku z treścią zdania drugiego art. 26a pkt 5 różne dla każdej izby, ale jednakowe w obrębie izby dla każdego członka kolegium. Przepis mówi bowiem wyraźnie, że wysokość wynagrodzenia różnicowana może być wyłącznie z trzech przyczyn: stażu pracy, pełnionej funkcji oraz liczby jednostek nadzorowanych przez daną regionalną izbę obrachunkową. Tak więc nie ze względu na liczbę jednostek nadzorowanych przez poszczególnych członków kolegium.

Jednakowe wynagrodzenie dla każdego członka kolegium w obrębie danej izby gwarantowałyby „niezawisłość” członka kolegium zapisaną w ustawie. W Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Szczecinie doszło do zróżnicowania wynagrodzeń zasadniczych członków kolegium w zależności od uznania prezesa izby w ramach limitu wskazanego w tabeli wynagrodzeń.

Dodatkowo chcielibyśmy zwrócić uwagę na to, iż panie zatrudnione w kolegium izby mają od 2004 r. niższe wynagrodzenia niż zatrudnieni w nim mężczyźni. Przepis z art. 11 ustawy z dnia 26 czerwca

1974 r. – Kodeks pracy (tekst jednolity z 1998 r. DzU nr 21 poz. 94 ze zmianami) stanowi: „pracownicy mają równe prawa z tytułu jednakowego wypełniania takich samych obowiązków; dotyczy to w szczególności równego traktowania mężczyzn i kobiet w zatrudnieniu”. Jest to podstawowa zasada prawa pracy, która w Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Szczecinie nie jest przestrzegana od wielu lat.

3. W zakresie podejmowania uchwał przez kolegium izby

Przy podejmowaniu uchwał dotyczących stwierdzenia istotnego naruszenia prawa w aktach prawnych j.s.t., uchwał dotyczących prowadzonego postępowania nadzorczego i innych jest nagminnie naruszany art. 15 ust. 1, w związku z art. 18 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. W posiedzeniu kolegium izby, na które jest wezwany przedstawiciel podmiotu określonego w art. 1 ust. 2 wspomnianej ustawy, uczestniczą też naczelnik Wydziału Kontroli oraz naczelnik Wydziału Analiz i Szkoleń. W trakcie głosowania nad podjęciem uchwały w przedmiocie naruszenia prawa uczestniczą także wymienione osoby. Z uwagi na to uchwały kolegium izby w przedmiotowych kwestiach podejmowane są z rażącym naruszeniem prawa, co powinno skutkować nieważnością podjętych uchwał. Taka procedura jest stosowana przez kolegium izby w Szczecinie od wielu lat.

Ponadto kolegium izby w Szczecinie nagminnie narusza przepis art. 25b ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Zgodnie z tym przepisem uchwały kolegium w sprawach zastrzeżeń do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych zapadają zwykłą większością głosów na posiedzeniu niejawnym. W posiedzeniu kolegium izby w trakcie głosowania nad podjęciem uchwały w przedmiotowej kwestii uczestniczą naczelnicy wydziałów. Naszym skromnym zdaniem jest to ewidentne naruszanie przepisu art. 25b ust. 1, które skutkuje nieważnością podjętych uchwał. Gmina nie ma możliwości zaskarżenia wspomnianej uchwały, gdyż jest ona ostateczna. I w ten sposób w obrocie prawnym pozostają uchwały podjęte z rażącym naruszeniem prawa. Taki stan rzeczy trwa od kilku lat. Winę za to ponosi prezes izby, który wzywa naczelników wydziałów na posiedzenie kolegium i pozwala na ich „czynne uczestnictwo” w posiedzeniu kolegium i podejmowaniu uchwał. W świetle obowiązujących przepisów prezes izby jest odpowiedzialny za prawidłową działalność kolegium.

4. W zakresie pracy prezesa izby

Od września bieżącego roku prezes izby, zgodnie z art. 18a ust. 2, bardzo często wyznacza członka kolegium do prowadzenia zwołanego przez prezesa posiedzenia kolegium. Nieobecność prezesa wynika z jego uczestnictwa na przykład w uroczystościach izby skarbowej, szkoleniach naczelników wydziałów kontroli regionalnych izb obrachunkowych (4 dni). Takie postępowanie prezesa doprowadziło do niepodjęcia uchwały przez kolegium w sprawie wniosków do projektu budżetu izby oraz ramowego planu pracy, rozstrzygnięcia innych spraw ważnych dla prawidłowego funkcjonowania izby. Postępowanie prezesa wskazuje na uchylanie się od wykonywania ustawowych obowiązków.

Należy zatem uznać, że zachodzą przesłanki zawarte w art. 15 ust. 9 pkt 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych.

Z wyrazami szacunku
Jan Olech
Grażyna Sztark

Do wiadomości:

sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Tomasz Siemoniak